

Mit jelent a gyermekek testi fenyítése?

Az egyik lehetséges meghatározás szerint testi fenyítésnek számít a gyermek büntetése bármi olyan módon, amely, ha felnőttel szemben történne, jogilag testi sértésnek minősülne. A felnőttek nagy előszereettel találhatnak olyan szavakat, amelyekről a gyermekek bántalmazása nem is tűnik olyan súlyos dolognak: füles, dádá, *donner des fessées*, *picchiare*, *dar un azote*. De a gyermek számára a rideg valóság az, hogy ez mind erőszak.

Az ENSZ Gyermekjogi Bizottsága a következőképpen definiálja a testi fenyítést: „testi erő alkalmazásával történő bármilyen büntetés, melynek célja, hogy akár csak a legcsekélyebb mértékben is fájdalmat vagy kényelmetlenséget okozzon. Leggyakoribb formája a gyermekek megütése (füles, náspángolás, nyakleves) kézzel vagy valamilyen eszközzel – ostorral, bottal, övvel, cipővel, fakanállal, stb. De lehet ez például a gyermek meg-rúgása, megrázása, eldobása, karmolás, csípés, harapás, hajhúzás, pofozás, kényelmetlen testhelyzetekbe kényszerítés, égetés, forrázás vagy különböző dolgok szájba eröltetése (például a gyermek szájának kimosása szappannal, vagy kényszerítés csipős fűszerek lenyelésére)“.

A felnőttek bántalmazása testi sértés. Az állatok bántalmazása állatkinzás. A gyermekek bántalmazása „az ő javukra szolgál“.

Miért szükséges a gyermekek testi fenyítésének megszüntetése?

Sok jó okunk van arra, hogy megszüntessük a gyermekek testi fenyítését:

- ▶ a testi fenyítés megsérti a gyermekek jogát a testi épséghez, az emberi méltósághoz és az egyenlő jogi védelemhez;
- ▶ komoly testi és lelki sérülést okozhat a gyermekekben;
- ▶ arra tanítja a gyermekeket, hogy az erőszak elfogadható és megfelelő módja a konfliktusok megoldásának, illetve annak, hogy másokat rávegyünk valamire;
- ▶ fegyelmezési eszközként nem hatékony. A gyermekek tanítására, nevelésére, fegyelmezésére léteznek olyan pozitív módszerek, amelyek jobban szolgálják a gyermek fejlődését és hozzájárulnak a bizalom és kölcsönös tisztelet alapuló kapcsolatok kialakításához;
- ▶ nehéz megvédeni a gyermekeket, ha a törvény megengedi a testi fenyítést, ez ugyanis azt jelenti, hogy a gyermekek elleni erőszak valamilyen formában és bizonyos szinten elfogadható.

Hogyan tudjuk elérni a testi fenyítés betiltását?

Törvénymódosítással:

- ▶ biztosítani kell, hogy ne legyenek olyan jogi kibúvók, melyek igazolják a testi fenyítést akár a szülők, akár bárki más részéről;
- ▶ biztosítani kell, hogy a testi sértést tiltó törvények éppúgy vonatkozzanak a gyermekek elleni fenyítő célú testi sértésre;
- ▶ külön törvényben kell kimondani a gyermekekkel szembeni testi fenyítés, valamint minden egyéb embertelen és megalázó bánásmód és büntetés tilalmát (amiről általánosságban a polgári jog rendelkezik), és ezt a gyermekek életének minden területére alkalmazni kell (otthon, intézményekben, az iskolában, stb.);
- ▶ e törvények megfelelő végrehajtásához olyan útmutatást kell adni, amelynek fő hangsúlya a gyermekek emberi jogainak általános védelmén és támogatásán, de különösképpen az érintett gyermekek érdekein van.

Politikai intézkedésekkel:

- ▶ biztosítani kell, hogy az erőszak megelőzését és a gyermekek védelmét célzó átfogó rendszerek minden szinten megvalósuljanak, és hogy az otthoni vagy családon belüli erőszak fogalma magába foglalja a testi fenyítést is;
- ▶ biztosítani kell, hogy a családjogi bíróságok és az igazságszolgáltatás más szervei megfelelő érzékenységet tanúsítsanak a gyermekek és családjaik igényei iránt;
- ▶ humán kapacitást kell kiépíteni a gyermekekkel és családjikkal foglalkozók körében;

- ▶ népszerűsíteni kell a pozitív, erőszakmentes gyermeknevelést, konfliktuskezelést és oktatást a leendő és jelenlegi szülők, gondozók, tanárok és a társadalom egésze körében;
- ▶ biztosítani kell, hogy tanácsadás és megfelelő támogatás álljon a szülők rendelkezésére, különös tekintettel azokra a szülőkre, akik a gyermeknevelést megerőltetőnek találják;
- ▶ biztosítani kell, hogy a gyermekek számára elérhető legyen a bizalmasan kezelt tanácsadás, valamint a jogi segítségnyújtás ahhoz, hogy felléphessenek az őket érő erőszakkal szemben;
- ▶ biztosítani kell a hatékony és megfelelő védelmet azoknak a gyermekeknek, akik különösen védtelenek az ártalmas és megalázó büntetésekkel szemben, például a fogyatékossgal élő gyermekeknek;
- ▶ biztosítani kell a lehetőséget a gyermekeknek és a fiataloknak, hogy kifejthessék véleményüket, és részt vegyenek a testi fenyítés eltörlésére irányuló cselekvési tervek kidolgozásában és megvalósításában;
- ▶ figyelemmel kell kísérni a tiltás hatékonyságát oly módon, hogy rendszeres vizsgálatokat folytassunk a gyermekek által otthon, az iskolában és másutt tapasztalt erőszakkal kapcsolatban, valamint felmérjük, hogy a tiltás milyen hatással van a gyermekvédelmi szervezetre és a szülőkre.

Tudatosítással:

- ▶ fel kell hívni a gyermekek, az összes velük élő és velük foglalkozó személy, és az egész társadalom figyelmét a gyermekekkel szemben alkalmazott testi fenyítés és más, embertelen, megszegőítő vagy megalázó bánásmód minden fajtájának tilalmára;
- ▶ biztosítani kell a gyermekek jogainak, különösképpen az emberi méltóságukhoz és testi épségükhöz való jogaiknak széleskörű nyilvánosságát.

Mit jelent a pozitív szülői magatartás?

A pozitív szülői magatartás a gyermekek érdekeinek maximális figyelembevételén alapul. Lényege a gondoskodás, önállóságra nevelés, elismerés és útmutatás, de ide tartozik bizonyos korlátok felállítása is - a gyermek teljes körű fejlődése érdekében. A pozitív szülői magatartás előfeltétele a gyermek jogainak tiszteletben tartása és az erőszakmentes környezet, ahol a szülők nem alkalmaznak testi vagy lelki megalázó fenyítést sem a konfliktusok kezelésére, sem pedig abból a célból, hogy a gyermekeket fegyelemre vagy tiszteletre tanítsák.

A gyermek nem a szülő tulajdona

Amire a gyermekeknek szükségük van

Ahhoz, hogy a gyermekek a lehető legjobban kibontakozhassanak, a szülőknek a következőket kell nyújtaniuk:

- ▶ **gondoskodás:** A szülőknek ki kell elégíteniük gyermekeik szeretet- és biztonságigényét;
- ▶ **rendszer és útmutatás:** A szülőknek fel kell állítaniuk és be kell tartaniuk egy olyan normarendszert, amely megmutatja, hogy mi a helyes és mi a helytelen viselkedés, és ezzel összhangban jó példát kell mutatniuk gyermekeiknek. A gyermekeknek szükségük van korlátokra és útmutatásra a biztonságuk és saját értékrendjük kifejlesztése érdekében;
- ▶ **elismerés:** A gyermekek igénylik, hogy mint személyekre tekintsünk rájuk, hallgassuk meg és értékeljük őket. Szükségük van arra, hogy szüleik érdeklődést tanúsítsanak mindennapi életük eseményei iránt, hogy meghallgassák őket, és hogy megpróbálják megérteni szempontjaikat;
- ▶ **önállóságra nevelés:** A gyermekekben fejleszteni kell a cselekvőképességet és az önálló irányítási készségérzését, valamint azt a képességet, hogy mások hozzáállását és viselkedését befolyásolni tudják.

Ahhoz, hogy a gyermekek pozitív viselkedést tanulhassanak, a szülők a következőket tehetik:

- ▶ rendszeres, pozitív odafigyelést tanúsítanak minden életkorban. Ahogy a gyermekek idősebbek lesznek, szükségessé válik társas kapcsolataik és iskolai teljesítményük figyelemmel kísérése és az ezek iránti érdeklődés tanúsítása is;
- ▶ segítenek a gyermekeknek abban, hogy megértsék választásaik lehetséges következményeit;
- ▶ megjutalmazzák a helyes viselkedést figyelemmel és dicsérettel, és elnézik nekik a kisebb „rosszaságokat”;
- ▶ úgy viselkednek, ahogy azt gyermekeiktől elvárják; tisztelettel beszélnek velük és pozitív mintát nyújtanak a konfliktusok kezeléséhez.

Amire a szülőknek szükségük van

Minden szülő jó anyja vagy apja akar lenni gyermekének, ezt azonban nem mindig könnyű megvalósítani. Bármilyen szép és élvezetes dolog is a gyermeknevelés, olykor sok feszültséggel jár, így a szülőknek támogatásra van szükségük a stressz, a konfliktusok és a harag kezeléséhez.

Sok szülő osztja meg idejét és energiáját a gyermeknevelés és más feladatok - például a munka vagy idős családtagok ápolása - között. A gyermekekkel töltött idő nagyon értékes, gyorsan elmúlik és soha többé nem tér vissza. A pozitív gyermeknevelés alapja, hogy a szülők és a gyerekek időt töltsenek együtt. Bár ez a gyermek életének első éveiben a legfontosabb, ne feledjük azt sem, hogy a kamaszoknak is szükségük van a szüleikkel töltött időre.

Ugyanakkor az is elengedhetetlen, hogy a szülők önmagukra is szánjanak időt; vegyék komolyan saját igényüket párkapcsolatuk ápolására, az intimitásra és a kikapcsolódásra. A szülők számára olyan munkafeltételeket és gyermekgondozási juttatásokat kell biztosítani, melyek lehetővé teszik a családi élet és a munka egyensúlyban tartását.

A szülők rengeteget tanulhatnak abból, ha tapasztalataikat megosztják más szülőkkel, barátokkal és családtagokkal. Igénybe vehetnek különböző, szakemberek által nyújtott szolgáltatásokat is, melyek direkter módon – például nevelési tanácsadással –, vagy kevésbé direkt módon – például párterápiával – segítik őket szülői feladataik ellátásában. A segítségkérés a felelősségtudat jele, nem pedig a gyengeségé. Ahhoz, hogy a szülők hatékonyan, támogatást és útmutatást nyújtva tudják nevelni gyermekeiket, nekik maguknak is erőforrásokra és támogatásra van szükségük. A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a szülők és a gyermekekkel dolgozó szakemberek tudjanak ezekről a lehetőségekről, és a szolgáltatások elérhetőek legyenek számukra.

ÉPÍTSÜK EURÓPÁT A GYERMEKEKÉRT A GYERMEKEKKEL

Az Európa Tanácsról

Az 1949-ben alapított Európa Tanács azt tűzte ki céljává, hogy az Emberi Jogok Európai Egyezményét és más dokumentumokat alapul véve közös, demokratikus elveket dolgozzon ki az emberek, köztük a gyermekek védelmére.

Az „Építsük Európát a gyermekekért a gyermekekkel” elnevezésű program abból a célból született, hogy biztosítsa és hirdesse a gyermekek emberi jogait, és hogy megvédje a gyermekeket az erőszak minden formájától.

További információk az Európa Tanács gyermekjogokkal kapcsolatos tevékenységéről:
www.coe.int/children
children@coe.int

© Council of Europe - Illustrations: Gabrile Pagonis
Magyar nyelvű kiadás: Európa Tanács Információs és Dokumentációs Központ, Budapest - www.europanetanae.hu

Nyomdai előállítás: Porszinter Kft., Budapest

A gyermekek testi fenyegetésének megszüntetése

a főbb pontok

Az Európa Tanács egy testi fenyegetés nélküli kontinenst akar. Embert megütni nem szabad – és a gyermek is ember.

A gyermekeknek éppúgy joguk van az emberi méltósághoz és a testi épséghez, mint a felnőtteknek, és ugyanolyan jogi védelem illeti meg őket is. Nemzetközi és regionális jogi eszközök állnak rendelkezésre abból a célból, hogy az Európa Tanács 47 tagállamát az emberi jogi kötelezettségeik azonnali teljesítésére sarkallják. A tagállamok kötelesek megreformálni a törvényeiket, valamint az oktatás segítségével és egyéb úton betiltani és megszüntetni a gyermekek testi fenyegetésének minden formáját, beleértve a családon belül történő fenyegetést is. A gyermekek testi fenyegetéssel szembeni védelme érdekében az Európa Tanács különböző eszközöket fejlesztett ki a kormányok, parlamentek, helyi hatóságok, szakmai hálózatok, a társadalom egésze és minden olyan ember számára, aki gyermekekkel foglalkozik.